

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujság			Osztályozás
	Szerző			Hely
	Cím Budapest éjjel.			Idő
	Forrás: Esti ujság			Személy
	Bp.	1901	VIII/3	Helyszám
	(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	

362.51

Budapest éjjel.

A mikor a nap itt hagyja bolygó társát a földet, s sötétség borul a városra, a mikor a mesterséges világosság ömlik végig az utcákon, akkor egyszerre megváltozik a város. Lassubb ütemben járkalnak az emberek. Nem rohannak végig az asztalon, nem lökik föl egymást, hogy az erősebbé legyen a nagyobbik darab kenyér. Szépen lassan mérik végig a hosszú türes utcát, elábrándozgatnak a csillagos églátásán. Olyan szép ilyenkor minden. Lárma nincs, az éjszaka lelke hűvös, langyos szél suhan a házak között, hogy jó éjszakát kívánjon a fáradt embereknek.

Az éjjelnek is van embere itt a nagy városban, nem is egy, de sok. Erős neki a nap fénye, hozzá szokott a csalogató, biztató villámos világhoz. Más emberek ezek, úgy messziről nézve erősek, jó tartásuak. De közelről, sápadt az arcuk, beesett a szemük. A hajótöröttek, züllöttek nagy tömege ilyenkor megy az emberek közé, élni. A kit kilökött a társadalom, vagy megbélyegzett a törvény, ilyenkor él. Éjjel nem válogatós az ember. Nem a társát nézi, csak a pénzt, a mely ott fekszik előtte egy garmadában a zöld asztalon. De a legelőnkebb, legérdekesebb élet mégis csak ott van a köruton túl, a hol alacsony házak sorakoznak egymás mellé. Rongyos emberek ülnek körül az asztalt, a szobát petróleumlámpa világítja, a fal mooskos, a pincér ugyan frakkban van, de őh jó-ságos Isten, micsoda frakk az a frakk.

Közp. nyomat. 22. 6. 01.

Itt lárma is van. A játsszók nem kaszinói tagok, illemszabályokkal nem sokat foglalkoztak még életükben. A kártyát erősen tartja a kezében, mintha az üdvét várná tőle. Ha azt nem is, de a holnap napot biztosan. A ki itt hagyja a „fogát“, az másnap nem eszik. Ők nem urak, hitelük nincs. A pálinkáért pénz kell adni, a pék se ad ingyen kenyeret. Pálinka és

kenyér nélkül nincs élet. Ha minden krajcárját elveszti, holnap csavaroghat az utcán, ha csak a „jó szerencse“ meg nem könyörül rajta. Oratosan játszanak, felsemmel mindig a másikat nézve. Valami nagyon nem biznak itt egymásba.

Bizony nehezen szokja meg az idegen ezt a helyet. A füst nehéz, kellemetlen szag. Levegő csak egy vékony kis ablakrésen jöhet be. A társaság egyik tagjával sem volna tanácsos úgy egyedül találkozni. Mindenféle kóru ember van itt, gyerek is. Egy meztlábos fiú ott alszik a lócán, két keze a feje alatt. Alhatik békében, nem törődik vele senki.

Uj ember nem igen vetődik ide. Minden ilyenfajta koresmának állandó publikuma van. Nem is szeretik a jövevényt, detektívfielét sejtenek benne; arra pedig nincs nagy szükség.

Ezt a szagot nem lehet kibírni tovább. A szomszéd kávéházból ide hallatszik a vig muzsika. Ekés fölirat hirdeti, hogy itt nagyszerűen és pénz nélkül lehet mulatni. Remek variéte-társaság, a híres Pepita kisasszony fölléptével, új változatos műsor, magyar dalok, s a mi fő: nincs tányérozás. Rámába foglalva, a társaság tagjainak arcképe, minlenki előre tud-

hatja, érdemes-e bemenni. A híres Pepita kisasszony ugyan nagyon kövér, de az végre is nem nagy baj. A helyiség jó hosszú; publikum is van szépen, még pedig hálás. Folyton tapsol.

A komikus még ki se nyitja a száját, már általános és nagyon zajos derűtség fogadja. Szamárfület mutat a publikumnak; ezt természetesen nagy tapssal, sőt éljenzéssel jutalmazták. Így megy végig az egész érdekes előadás. Virágbokréta ugyan nincs, de van sör. A dolgát végzett művész vagy művész odatelepedik tisztelői sorába s iszik, iszik.

A közönség válogatott; már tudniillik olyan értelemben, hogy egyforma; nincs köztük valami nagy osztálybeli és rangkülönbség. Sőt a különféle felekezetet is békében iszik egymás mellett. Az asszonyok azonban itt is megtartják a hagyományokat. Egynéhány teljes otthoni kényelemben ül itt; házi ruhában, sőt a fésűt is sikerrel lehetne alkalmazni a fűrtjein. Csak úgy szaladt be, a gyerekek eltatása után szórakozni egy kicsit. A másik, egy már igaz viharokat kiállott, de még mindig elég rítkító selyembluzban s irgalmatlanul oldalt kanyarodó kalapban, fordít háttat a másiknak. Hát persze, a rang csak rang marad.

Az „előadás“-ról bizony nem sok mondani való van, de a jókedv nem szűnik. Annak a néhány kimázolt képű embernek mégis nagy az érdeme. Elveszi a gondot az emberekről; a kik egész nap a nehéz testi munkában görnyednek. Néhány óra hosszát elnevetgélhetnek.

Legszomorubb embere az éjszakának a gyerekek. Rendesen kettő, három megy együtt. Szivarvéget keresgélnek, be-benéznek a koresmákba, hogy meg lehet-e ott hálalni. Nagyon bizalmatlanok, nem szívesen állanak szóba senkivel. Ha rendőrt látnak, eltűnnek valamelyik mellékutcába.

A hajnal az öngyilkosok ideje. A nagy némaság fojtogatja a nyomorult, magára hagyott embert. A víz olyan szépen, szelíden hívogatja le a mélységbe, a hol csend és nyugalom van. A kávéház előtt álmosan ül néhány ember, a ki haza menni nem akar vagy nem mer. Fél az éjszakai csendtől, az egyedüllétől.

Hűvös szél kerekedik föl a Duna felől. Már megmozdul az alvó város. Egy-két ember siet végig, csak úgy kong a lépése a kövön. A mikor az első tündöklő napsugár leszalad a földre, a sok éjszakai ember is eltűnik, hogy helyet adjon a másiknak, a robotoló munkásnak.